

**UCHWAŁA NR LIII/465/2018
RADY MIEJSKIEJ W STRYKOWIE**

z dnia 27 września 2018 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Polityki Zdrowotnej pn. "Program zapobiegania czynnikom ryzyka raka szyjki macicy w Gminie Stryków na lata 2019-2021"

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15, w związku z art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.¹⁾) i art. 7 ust. 1 oraz art. 48 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1510 z późn. zm.²⁾) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Polityki Zdrowotnej pn. "Program zapobiegania czynnikom ryzyka raka szyjki macicy w Gminie Stryków na lata 2019-2021", stanowiący załącznik do nieniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Strykowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Strykowie

Paweł Kasica

---

¹⁾Zm. poz. 1000, 1349 i 1432

²⁾Zm. poz. 1515, 1532 i 1544

Załącznik do uchwały Nr LIII/465/2018

Rady Miejskiej w Strykowie

z dnia 27 września 2018 r.

Gminny Program Polityki Zdrowotnej pn. „Program zapobiegania czynnikom ryzyka raka szyjki macicy w Gminie Stryków na lata 2019-2021”

Okres realizacji programu - 2019 - 2021

Program został opracowany na podstawie art. 48 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1510, 1515, 1532 i 1544).

Autor: Urząd Miejski w Strykowie

I. Opis problemu zdrowotnego i uzasadnienie wprowadzenia programu polityki zdrowotnej

Zaspakajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia jest jednym z najważniejszych zadań gminy, wynikającym z ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 ze zm.). Do zadań własnych gminy w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej należy opracowanie, realizacja i ocena efektów programów polityki zdrowotnej, wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, stosownie do art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1510 ze zm.). Mając powyższe na uwadze w roku 2013 Gmina Stryków przystąpiła do realizacji Gminnego Programu Zdrowotnego pn. „Program zapobiegania czynnikom ryzyka raka szyjki macicy w Gminie Stryków na lata 2013-2015”, przyjętego uchwałą Nr XL/307/2013 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 29 sierpnia 2013 r. Projekt Programu uzyskał pozytywną opinię Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych nr 200/2013 z dnia 8 lipca 2013 r. Ww. Program kontynuowany był w latach 2016-2018 na podstawie uchwały Nr XII/87/2015 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 7 sierpnia 2015 r.

Niniejszy Gminny Program Polityki Zdrowotnej pn. „Program zapobiegania czynnikom ryzyka raka szyjki macicy w Gminie Stryków na lata 2019-2021”, stanowi kontynuację wcześniej realizowanych programów.

Zapobieganie chorobom cywilizacyjnym możliwe jest poprzez stosowanie odpowiedniej profilaktyki, a także poprzez podejmowanie działań i środków zmierzających do wykrycia ich we wczesnych stadiach, dających szansę na szybkie wyleczenie.

Do wiodących przyczyn śmierci na świecie należą nowotwory, a liczba ich ciągle rośnie. Aż 40% zachorowań na raka w skali roku można by uniknąć, gdyby ludzie chronili się przed zakażeniem niektórymi wirusami, które mogą doprowadzić do wystąpienia choroby nowotworowej i zmienili styl życia.

Raka szyjki macicy i wszelkie zmiany poprzedzające rozwój nowotworu można wykryć za pomocą badania profilaktycznego jakim jest cytologia. Dzięki temu badaniu można zdiagnozować stadia przednowotworowe oraz raka szyjki macicy we wczesnej, możliwej do wyleczenia postaci. Jednak w naszym kraju, zaniehbując cytologię, około 70% kobiet trafia do lekarza kiedy choroba jest już zaawansowana. Rozpoznawalnym czynnikiem sprawczym raka szyjki macicy są onkogenne wirusy brodawczaka ludzkiego (HPV). Zakażenia genitalnymi typami tych wirusów wywołują różnego typu zmiany przednowotworowe i nowotworowe na błonach śluzowych narządów płciowych i innych okolic ciała. Wirus przenoszony jest drogą płciową. Ryzyko zakażenia genitalnymi typami HPV w ciągu całego życia u osób aktywnych seksualnie wynosi około 50%, a zakażenia te są najczęstsze u młodych kobiet. Największy związek z rakiem szyjki macicy wykazuje HPV 16 oraz HPV 18, które są odpowiedzialne za ponad 70% wszystkich przypadków tego raka i większość przypadków śródnabłonkowych zmian przednowotworowych.

Dane przedstawione w Mapach Potrzeb Zdrowotnych w zakresie onkologii dla województwa łódzkiego wskazują, że standaryzowany wiekiem współczynnik zachorowalności na raka szyjki macicy w latach 2010-2012 wynosił 21,81/100 tys. kobiet, z kolei dla całego kraju wynosił 21,1/100 tys. kobiet.

Profilaktyka jest ważna, gdyż pozwala uniknąć znacznie droższego procesu leczenia zaawansowanych stadiów choroby. Elementem działań profilaktycznych, zapobiegających samemu zakażeniu jest szczepienie dziewcząt przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV). Szczepionka czterowalentna jest stosowana przeciw czterem najczęściej występującym typom ww. wirusa, w tym dwóm z grupy onkogennej (HPV 16 i HPV 18) oraz dwóm typom tzw. niskiego ryzyka (HPV 6 i HPV 11). Szczepionka dziewięciowalentna jest stosowana na dziewięć typów wirusa HPV, typ 6, 11 (odpowiedzialny za wystąpienie brodawek narządów płciowych) oraz typ 16, 18, 31, 33, 45, 52 i 58 (onkogenne). Szczepienia nastolatek przeciwko wirusowi HPV stanowią skuteczną profilaktykę raka szyjki macicy, którą rekomendują m.in. Polskie Towarzystwo Ginekologiczne, Polskie Towarzystwo Profilaktyki Zakażeń HPV, a także Światowa Organizacja Zdrowia.

Prowadzone od kilku lat badania wskazują na ograniczenie liczby zakażeń wirusem HPV obserwowane po zastosowaniu szczepionki. Badania kliniczne dowodzą niemal 100% skuteczność szczepień przeciwko HPV. Najbardziej skuteczne są one u osób, które nie zetknęły się jeszcze z wirusem. Polskie Towarzystwo Ginekologiczne szacuje, że szczepienia nastolatek i młodych kobiet przeciwko wirusowi HPV spowodują zmniejszenie ogólnej liczby zachorowań na raka szyjki macicy od 76% do 96% w ciągu 15-20 lat od rozpoczęcia szczepień.

Opisany problem zdrowotny wpisuje się w priorytety zdrowotne zgodne z § 1 pkt 1 i 6 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie priorytetów zdrowotnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 469) dotyczących "zmniejszenia zapadalności i przedwczesnej umieralności z powodu nowotworów złośliwych" oraz "zwiększenie skuteczności zapobiegania chorobom zakaźnym i zakażeniom". Szczepienia przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV) znajdują się na liście szczepień zalecanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego na rok 2018 (Dz.U. Min.Zdrowia poz. 108). Możliwość realizacji szczepień przeciw HPV w Polsce nie została jednak włączona do obowiązkowej części Programu Szczepień Ochronnych finansowanych ze środków budżetu państwa.

II. Cele Programu i mierniki efektywności jego realizacji

1. Cel główny Programu.

Program ma na celu zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości rodziców oraz młodzieży szkolnej na temat profilaktyki raka szyjki macicy spowodowanych wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) oraz zmniejszenie zachorowalności i umieralności kobiet na raka szyjki macicy, wśród mieszkanek Gminy Stryków.

2. Cele szczegółowe Programu:

- 1) promocja zdrowego stylu życia wśród młodzieży szkolnej;
- 2) zwiększenie poziomu wiedzy w zakresie chorób przenoszonych drogą płciową, w szczególności zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego;
- 3) zmiana postaw dziewcząt i chłopców w okresie dojrzewania poprzez nabywanie wiedzy na temat zagrożeń zdrowotnych;
- 4) zapoznanie dziewcząt i ich rodziców z działaniem szczepionki przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV);
- 5) zwiększenie skuteczności edukacji zdrowotnej wśród nastolatek odnośnie zachorowalności na raka szyjki macicy;
- 6) podniesienie świadomości o konieczności wykonywania dostępnych badań profilaktycznych;
- 7) zaszczepienie przeciw wirusowi HPV w każdym roku realizacji Programu dziewcząt w wieku trzynastu lat, zamieszkałych na terenie Gminy Stryków.

3. Mierniki efektywności realizacji Programu:

- 1) liczba odbiorców przeprowadzonej edukacji zdrowotnej tj. rodziców, dziewcząt i chłopców;
- 2) liczba dziewcząt spełniających kryteria uczestnictwa w Programie;
- 3) liczba dziewcząt zaszczepionych.

III. Charakterystyka populacji docelowej

1. Program w każdym roku realizacji adresowany jest do populacji chłopców i dziewcząt w wieku 13 lat oraz ich rodziców i opiekunów, zamieszkałych na terenie Gminy Stryków.

2. Zakłada się udział w Programie 100% populacji.

IV. Organizacja Programu

- 1) zaproszenie do udziału w realizacji Programu osób objętych tym Programem;
- 2) przeprowadzenie w szkołach w Gminie Stryków kampanii informacyjno-edukacyjnej przez wykonawcę szczepień profilaktycznych wśród rodziców lub opiekunów prawnych oraz dziewcząt i chłopców objętych Programem;
- 3) akcja informacyjno-edukacyjna polegać będzie na spotkaniu rodziców oraz dziewcząt i chłopców z roczników objętych Programem z lekarzem, przekazaniu materiałów informacyjnych;
- 4) zaszczepienie czterowalentną szczepionką przeciw wirusowi HPV typu 6, 11, 16, 18 w każdym roku obowiązywania Programu dziewcząt zamieszkałych na terenie Gminy Stryków wg harmonogramu przedstawionego w tabeli poniżej:

Rok przeprowadzenia programu szczepienia	2019	2020	2021
Rok urodzenia dziewcząt	2006	2007	2008
Przewidywana liczba dziewcząt (na podstawie danych z rejestru mieszkańców)	82	57	55

5) jeżeli szczepionka czterowalentna nie będzie dostępna w sprzedaży dopuszcza się zaszczepienie szczepionką dziewięciowalentną, wg harmonogramu przedstawionego w pkt 4;

6) dopuszcza się w każdym roku kalendarzowym zmianę liczby dziewcząt objętych Programem na podstawie aktualnych danych o miejscu zamieszkania dziewcząt objętych szczepieniem;

7) szczepienia są dobrowolne, a ich wykonanie odbywa się po uzyskaniu pisemnej zgody rodziców lub opiekunów prawnych dziecka a także przy braku przeciwwskazań lekarskich do szczepień przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego;

8) szczepionka czterowalentna podawana jest trzykrotnie, szczepionka dziewięciowalentna - dwukrotnie, zgodnie z kalendarzem szczepień przeciwko wirusom HPV, określonym w umowie z wykonawcą;

9) realizator Programu zostanie wyłoniony w drodze konkursu ofert i będzie zobowiązany do prowadzenia dokumentacji realizacji Programu zgodnie z wymogami określonymi w umowie.

V. Koszt realizacji Programu.

1. Program będzie realizowany ze środków własnych Gminy Stryków. Całkowity koszt jego realizacji określa się na kwotę do 147.440 zł.

2. Przewidywany koszt w kolejnych latach:

- 1) w roku 2019 - 62.320 zł,
- 2) w roku 2020 - 43.320 zł,
- 3) w roku 2021 - 41.800 zł.

VI. Monitorowanie Programu:

- 1) realizacja Programu będzie na bieżąco monitorowana przez Urząd Miejski w Strykowie;
- 2) zakresem monitoringu zostaną objęte:
  - a) przebieg akcji edukacyjno-informacyjnej, w tym rzetelnego informowania i uświadamiania beneficjentów Programu, m.in., że szczepienie nie eliminuje ani nie zmniejsza potrzeby wykonywania regularnych cytologicznych badań profilaktycznych,
  - b) szczepienia ochronne;

3) rzeczywisty wpływ Programu na zmniejszenie wskaźników zapadalności i śmiertelności znany będzie po długim czasie stosowania szczepionek przeciwko HPV, po upływie 15-20 lat od rozpoczęcia szczepień i realizacji Programu. Badania potwierdzające efektywność medyczną szczepionek prowadzone są na bieżąco w skali światowej. Mierniki efektywności na poziomie gminy lub województwa będą możliwe do oszacowania w wyżej określonym czasie.